

Beskæftigelses- og integrationsudvalgets Integrationshandleplan 2024-2026

Indhold

Forord	2
Kort overblik over indsatser på integrationsområdet	2
Principper for indsatser under integrationshandleplanen	4
Indsatser	5
Tema 1: En håndholdt beskæftigelsesindsats med fokus på faglig- og sproglig opkvalificering, helbredsmestring og arbejdspladskultur.....	5
Tema 2: Unges inklusion på arbejdsmarkedet – støtte til at københavnere opnår fritidsjob, elev- eller læreplads	7
Tema 3: Demokratisk deltagelse lokalt	9
Bilag: Særindsatser på integrationsområdet, som er besluttet til Budgetforhandlinger ...	10

Forord

Med Københavns Kommunes Integrations- og medborgerskabspolitik som ramme har Beskæftigelses- og Integrationsudvalget vedtaget denne handleplan, som udmønter politikens visioner på udvalgets område.

Handleplanen indeholder derfor en række indsatser målrettet københavnere med integrationsbehov. Handleplanen udmønter politikens fokus på:

- At imødegå sundhedsudfordringer eller problemer med helbredsmestring, som hindrer at københavnere med integrationsbehov kommer i job og uddannelse.
- At imødegå utilstrækkelige danskundskaber, også blandt københavnere med mere end 5 års ophold, fx ved at indtænke dansk i beskæftigelsesrettede tilbud
- At understøtte at københavnere med integrationsbehov opnår relevante faglige kvalifikationer som afspejler, hvad der efterspørges på arbejdsmarkedet
- At bibringe københavnere med integrationsbehov viden om arbejdspladskultur og det danske arbejdsmarked, herunder om den danske model
- At imødegå sociale- og familiemæssige udfordringer, som er en barriere for beskæftigelse
- At imødegå kulturelt betingede udfordringer, herunder negativ social kontrol
- At fortsætte arbejdet for at være en ikke-diskriminerende og mangfoldig arbejdsplads for københavnere med minoritetsbaggrund, hvor medarbejderne opbygger kompetencer til at se forskelligheder som en styrke og håndtere uenigheder med dialog
- At civilsamfundet inddrages med henblik på at drage nytte af den store viden og de relevante kompetencer, der er i civilsamfundet på beskæftigelsesområdet
- At understøtte at københavnere med integrationsbehov kan indgå i relevante lokale netværk og aktiviteter, som findes i bl.a. ngo'er, kirker og andre trossamfund

Kort overblik over indsatser på integrationsområdet

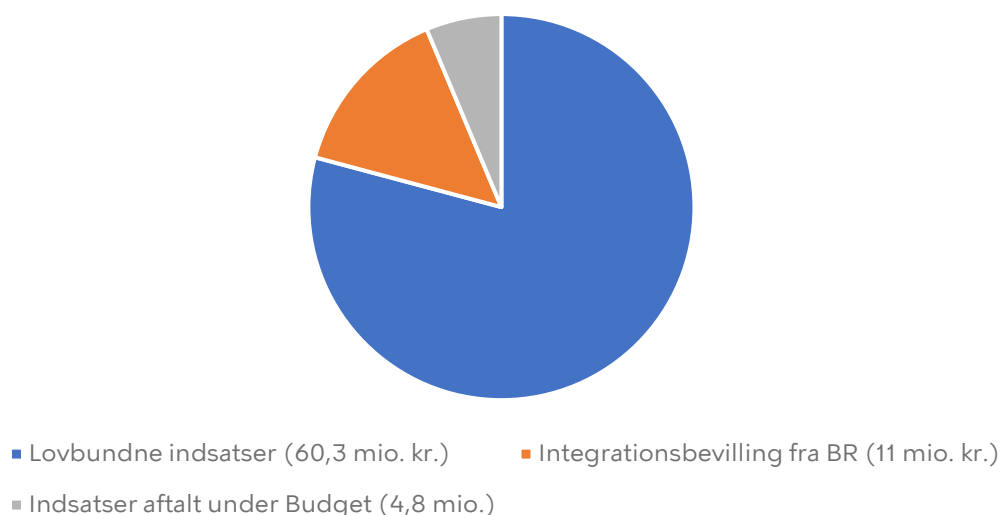
Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen har ansvaret for integration af flygtninge og indvandrere med det formål, at de pågældende bliver aktive medborgere samt opnår selvforsørgelse gennem job hurtigst muligt. Forvaltningens integrationsopgave består bl.a. af at tilbyde nyankomne flygtninge og indvandrere integrationsprogrammer med danskuddannelse og beskæftigelsesindsats. Disse opgaver er lovbundne og er forankret i integrationsloven og danskuddannelsesloven, som er målrettet udlændinge med under 5 års ophold.

For at understøtte og fremme resultaterne af de lovbundne opgaver på integrationsområdet kan forvaltningen prioritere at iværksætte supplerende indsatser og initiativer. Indsatserne kan f.eks. igangsættes overfor københavnere i målgruppen, som trods længere ophold, har komplekse problemstillinger, som fx sprogveskelligheder, manglende kendskab til samfundet samt fysiske og psykiske barrierer. Sådanne indsatser kan siges at være ikke-lovbundne eller 'frivillige' at iværksætte, fordi der ikke er krav om at gennemføre dem efter gældende lovgivning. Tilsvarende er det muligt på andre velfærdsområder, hvor loven udgør et minimumsniveau.

Indsatserne under integrationshandleplanen har netop til formål at supplere den lovbundne integrationsindsats samt indsatser i "normalindsatsen" fx under Lov om aktiv beskæftigelsesindsats, som også medvirker til at fremme målgruppens integration og medborgerskab.

Det er ikke muligt at afgrænse særskilte udgifter til københavnere med integrationsbehov under Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Indsatsen medvirker imidlertid til at fremme integration og medborgerskab for københavnere, som stadig har integrationsbehov trods længere tids ophold. Udgifter til den lovbundne integrationsindsats for nyankomne udgør 60,3 mio. kr. (2023-tal), mens indsatser som udmønter en særskilt fast integrationsbevilling fra Borgerrepræsentationen udgør 11 mio. kr. (2023-tal). Integrationshandleplanen udmønter størstedelen af denne faste årlige integrationsbevilling fra Borgerrepræsentationen¹. Som supplement til den lovbundne integrationsindsats og indsatser under Integrationshandleplanen gennemføres også en række særindsatser på integrationsområdet, som er besluttet til Budgetforhandlinger². Den samlede forventede³ økonomi for Beskæftigelses- og integrationsforvaltningens integrationsindsatser fremgår af nedenstående diagram.

Økonomi for integrationsindsatser under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget (2024)

¹ 0,6 mio. kr. af bevillingen er øremærket til bekæmpelse af diskrimination og udmøntes i 2024 under Københavns Kommunes handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser (handleplan vedtaget af BR juni 2023). Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt i 2024 og 2026 samt 1 mio. kr. i 2025 til bekæmpelse af negativ social kontrol.

² Se bilag 1 for overblik over særindsatser på integrationsområdet, som er besluttet til Budgetforhandlinger.

³ Diagrammet angiver den forventede økonomi. Tal for lovbundne indsatser og Integrationshandleplanen er baseret på udgifter i 2023. Økonomien for 2024 kan ændre sig, hvis der fx ankommer flere flygtninge og indvandrere, ligesom den vil være påvirkelig af lovændringer fx i forbindelse med indførsel af 37-timers arbejdspligt. Endelig kan der evt. tilføres yderligere midler i forbindelse med overførselssagen 2024 (OFS).

Udover ovennævnte integrationsindsatser gennemfører Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen bl.a. indsatser til modvirkelse af negativ social kontrol og racisme og etnisk diskrimination, som bl.a. har til formål at styrke forudsætningen for, at københavnere med minoritetsbaggrund kan integreres i samfundet og fungere som aktive medborgere på lige fod med alle andre. Begge områder adresseres i selvstændige handleplaner.

Principper for indsatser under integrationshandleplanen

Integrationshandleplanen indeholder tiltag til fremme af integration og medborgerskab som jf. Københavns Kommunes Integrations- og medborgerskabspolitik:

- A. Tager udgangspunkt i viden og data om københavnere, som har integrationsbehov og behov for særlig støtte
- B. Gennemføres igennem videndeling og samarbejde på tværs af forvaltninger og med inddragelse af civilsamfundet for at skabe helhedsorienterede og koordinerede løsninger
- C. Evalueres eller på anden vis monitoreres mhp. på at dokumentere effekt, forandring og/el. udvikling
- D. Er langsigtede og i videst mulig udstrækning forankres i kommunens normalindsats
- E. Er baseret på forståelsen af at integration er en gensidig proces, som fremmer at københavnere med integrationsbehov får lige mulighed for at være en del af København og samtidig styrkes i at tage et personligt ansvar for egen integration og medborgerskab

Det fremgår desuden af Københavns Kommunes Integrations- og medborgerskabspolitik, at flertallet af københavnere med etnisk minoritetsbaggrund allerede er integreret og derfor ikke skal have en integrationsindsats. På den baggrund vil forvaltningen jf. princip A) udarbejde kriterier for udvælgelse af målgrupper for indsatserne under handleplanen.

Indsatser

Tema 1: En håndholdt beskæftigelsesindsats med fokus på faglig- og sproglig opkvalificering, helbredsmestring og arbejdspladskultur

At være en del af arbejdsmarkedet er afgørende for integration og medborgerskab. Beskæftigelse er vejen til selvforsørgelse, men rummer også en lang række positive afledte effekter, både for den enkelte og evt. familie. Arbejde giver identitet, kollegialt fællesskab og mulighed for at styrke den enkeltes indsigt i danske værdier og sprogkulturer. Forældre, som har et arbejde, viser også i praksis deres børn værdien af at bidrage til fællesskabet og forsørge sig selv.

For en del af de ledige københavnere med minoritetsbaggrund kan ledigheden være forbundet med mange forskellige barrierer såsom fx sprogudfordringer, fysiske og psykiske helbredsproblemer, herunder problemer med helbredsmestring, manglende uddannelse og erfaring med arbejdsmarkedet, sociale- og familiemæssige barrierer eller manglende kendskab til dansk arbejdspladskultur.

Med Integrationshandleplanen vil der blive iværksat en håndholdt indsats målrettet kontanthjælpsmodtagere⁴ med integrationsbehov med fokus på særligt faglig og sproglig opkvalificering, helbredsmestring og arbejdspladskultur. I forhold til de mest udsatte med en langvarig kontanthjælpshistorik vil indsatsen også have fokus på afklaring til andet forsørgelsesgrundlag som fleksjob eller førtidspension for borgere i målgruppen for dette.

Københavnere som tilbydes indsatsen understøttes af en fast sagsbehandler for at fremme en åben og tillidsfuld dialog om hvordan barrierer for at opnå et job kan overkommes. Desuden kan hyppig kontakt for mere udsatte grupper understøtte, at der findes de rette virksomhedsplaceringer samt hurtig reaktion på eventuelle sygdommeldinger og fravær.

De borgere, som har sociale- og familiemæssige problemer, vil få en helhedsorienteret indsats med fokus på løse disse problemstillinger parallelt med det beskæftigelsesrettede forløb bl.a. gennem koordinering med andre forvaltninger. Indsatsen vil inddrage erfaringer fra relevante tiltag under øvrige forvaltninger, herunder særligt Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Konkrete forløb skræddersyes efter den enkeltes behov, men kan indeholde følgende elementer:

Helbredsmestring

En del kontanthjælpsmodtagere med integrationsbehov kan have behov for at få en afklaring af deres fysiske og psykiske helbredsproblemer for at belyse, hvorvidt og

⁴ Indsatsen er målrettet kontanthjælpsmodtagere, men kan også inddrage andre grupper hvis relevant, fx dagpengemodtagere med integrationsbehov.

hvordan de kan begå sig på arbejdsmarkedet samt vejledning til hvordan de kan mestre deres sygdom, så de samtidig kan have et job. Der vil i indsatsen derfor være mulighed for:

- Helbredsmæssig gennemgang ved læge med særligt kendskab til målgruppen mhp. på afklaring af graden af fysisk/psykisk sygdom, særlige hensyn (fx skånebehov) og at øge den lediges forståelse af sin egen helbredsmæssige situation. Lægen frikøbes til være til stede på jobcenteret

Faglig og sproglig opkvalificering

En stor del af borgerne er ufaglærte og har derfor svært ved at opnå og fastholde et arbejde. Desuden mangler mange de nødvendige danskkompetencer for at kunne begå sig på en arbejdsplads. Der vil i indsatsen derfor være mulighed for:

- Afklaring af borgerens kompetencer, og hvilken branche, der kunne være relevant for borgeren at arbejde i
- Faglig eller sproglig opkvalificering målrettet branchen, fx gennem Jobdansk (under Jobcenter København), Grundlæggende dansk for tosprogede (FVU) eller særligt tilrettelagte opkvalificeringsforløb til plejesektoren eller servicebranchen
- Virksomhedsplacering (f.eks. virksomhedspraktik eller løntilskud)
- Løbende og tæt opfølgning på både borgeren og arbejdspladsen
- Tilbud om en helhedsorienteret mentor eller fastholdelses- eller sprogmentor på arbejdspladsen.

Arbejdspladskultur

Arbejdsgivere har klare forventninger til medarbejderes kulturelle færdigheder og evne til at begå sig i danske kontekster (Kirilova: 2014). Vurderes det, at ansøgeren forstår kulturen på en dansk arbejdsplads, er der en betydelig chance for at opnå beskæftigelse, også selvom borgeren har behov for at udvikle sine sproglige færdigheder. Der vil i indsatsen derfor gennemføres:

- Workshops om arbejdspladskultur, hvor repræsentanter fra relevante brancher – herunder ledere og medarbejdere med etnisk minoritetsbaggrund – formidler viden om dansk arbejdspladskultur
- Forløb med understøttet e-læring, hvor borgerne gennemfører Work in Denmark 4 moduler "Make it work in Denmark" om arbejdspladskultur og jobsøgning i Danmark.

Der afsættes 2,8 mio. kr. i servicemidler i 2024 og 3,3 mio. kr. årligt i servicemidler 2025-2026. Desuden afsættes årligt 3 mio. kr. i indsatsmidler i 2024-2026.

Tema 2: Unges inklusion på arbejdsmarkedet – støtte til at københavnere opnår fritidsjob, elev- eller læreplads

Fritidsjob for endnu flere

Forskning peger på, at det er gavnligt for unge at have et fritidsjob. Ifølge Danmarks Statistik øger det unges chancer for at gennemføre en uddannelse og få et job senere i livet. Ifølge Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har unge, som har haft fritidsjob, inden de er fyldt 18 år, 20-30 procent lavere risiko for at have fået en fængselsdom som 25-årige.

Tidlige erhvervserfaringer giver altså de unge viden og kompetencer, som udvikler dem personligt, og styrker dem på kort og længere sigt.

Andelen af de 13-17-årige med et fritidsjob er imidlertid relativt lav i København, hvor 29 % af gruppen er i fritidsjob, mens landsgennemsnittet var 35 % (Danmarks Statistik: 2023). Der er ikke lokale tal for andelen af beskæftigede unge fordelt på herkomst. Men tal for hele landet viser, at beskæftigelsesfrekvensen særligt skiller sig ud for indvandrere, der har et beskæftigelsesgab på mere end 10 procentpoint op til efterkommere og unge af dansk oprindelse.

Elev- og lærepladser uden farvede forventninger

Flere unge med minoritetsbaggrund falder fra erhvervsuddannelserne end deres kammerater med dansk baggrund. En del af frafaldet skyldes, at de har sværere ved at finde en lære- eller elevplads end deres medstuderende med dansk baggrund. Det kan skyldes arbejdspladsernes lavere forventninger⁵, ligesom målgruppen kan have brug for opbakning til at se og realisere egne potentialer igennem erhvervsuddannelserne. Endelig bemærkes det, at indvandrere i højere grad falder fra til fordel for beskæftigelse end efterkommere og personer med dansk oprindelse (Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier: 2023).

Med Integrationshandleplanen vil der blive iværksat en indsats som skal fremme unges inklusion på arbejdsmarkedet ved at give støtte til at flere københavnere med minoritetsbaggrund opnår fritidsjob samt elev- eller læreplads. Indsatserne indeholder følgende:

- Opsøgende indsats med rekruttering af unge med behov for støtte til at opnå fritidsjob eller elev-/læreplads
- Match af unge med enten private fritidsjob el. kommunale fritidsjob med mulighed for lønrefusion eller elev-/lærepladser hos private virksomheder eller offentlige arbejdspladser. Jobcenter København tilvejebringer fritids- og studiejob gennem samarbejde med aktører, der er i tæt kontakt til de unge: Boligsociale aktører, de boligsociale helhedsplaner, ngo'er og socialøkonomiske virksomheder (fx Fisken og FRAK), ungeklubber, UU-København m.fl.

⁵ En undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder har dokumenteret, at mere end hver tredje af alle praktikkonsulenter fra erhvervsskolerne oplever at virksomheder har krav eller forventninger til elevens etnicitet i forbindelse med indgåelse af aftaler om lærepladser (Institut for Menneskerettigheder: 2023).

- Virksomhedsopsøgende indsats i forhold til at sikre jobåbninger og elev-/lærepladser
- Workshop om arbejdspladskultur og gensidige forventninger ml. arbejdsgivere og lønmodtagere
- Træning i håndtering af jobsamtaler og jobsøgning i form af bistand med CV-skrivning og udarbejdelse af ansøgning målrettet relevante brancher

Der afsættes 2,3 mio. kr. i servicemidler årligt i 2024-2026.

Tema 3: Demokratisk deltagelse lokalt

I København er der gode muligheder for at deltage i lokaldemokratiet. Det gælder både i etablerede partier, men også i beboerforeninger, skolebestyrelser, i foreningslivet og til de mange åbne debatter om alt fra kommunale høringer til kommunal-, folketings-, EU-valg og folkeafstemninger i øvrigt.

Imidlertid deltager københavnere med minoritetsbaggrund i mindre grad i demokratiet end personer med dansk oprindelse. Det gælder både indvandrere og efterkommere. Hertil kommer, at der er bydele, hvor opbakningen til nærdemokratiet er påfaldende lav. Ved valgstedet 7. Nord i Tingbjerg var stemmeprocenten til kommunalvalget i 2021 fx på 33%, mens stemmeprocenten var 60% i Københavns Kommune som helhed. Det er et markant demokratisk problem, at der er områder i byen, hvor et stort flertal af københavnere ikke bruger deres stemmeret.

Med integrationshandleplanen vil der blive iværksat en indsats som skal fremme valgdeltagelsen i de områder, som havde lavest stemmeprocent ved kommunalvalget i 2021. Samtidig vil indsatsen have fokus på unge under 30 og førstegangsvælgere mhp. at fremtidssikre lokaldemokratiet.

Konkret vil der i 2025 blive gennemført en indsats, som indeholder følgende:

- Samarbejde med Ungeråd KBH, lokaludvalg og civilsamfundet - herunder lokale netværk, ngo'er, kirker og andre trossamfund og foreninger - om lokale arrangementer målrettet københavnere med minoritetsbaggrund, herunder særligt unge og førstegangsvælgere.
- Plakater og flyers i opgange og boligområder med lav valgdeltagelse samt opslag på SoMe som målrettet oplyser københavnere med minoritetsbaggrund om stemmeret og opfordre til at benytte retten.
- Særligt fokus på københavnere med ophav i lande uden samme tradition for demokratisk deltagelse.

Indsatsen vil tage udgangspunkt i samskabelse med civilsamfundet, fordi forskning viser, at netværk og familiemedlemmer har stor betydning for, om man stemmer. Indsatsen vil desuden inddrage lokale aktører, så deres stemme bliver en del af dialogen til og med vælgerne i lokalområderne.

Indsatsen koordineres med Kultur og Fritidsforvaltningen og Københavns Kommunes valgbestyrelse.

Der afsættes 0,5 mio. kr. i servicemidler i 2025.

Bilag: Særindsatser på integrationsområdet, som er besluttet til Budgetforhandlinger

Perspektiv

Der er i Budget24 afsat midler til "Perspektiv", som er en udgående beskæftigelsesindsats for ægtefælleforsørgede. Der er afsat 4,8 mio. kr. til indsatsen årligt i 2024-2027.